

ᠪᠠᠶ᠋ᠠᠨ-ᠥᠯᠭᠢᠢ ᠠᠶᠢᠮᠠᠭ ᠳᠠᠬᠤ
ᠲᠦᠷᠢᠶᠢᠨ ᠠᠭᠤᠳᠢᠲᠤᠨ ᠭᠠᠵᠠᠷ

**БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

**БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМГИЙН ТӨСВИЙН
ЕРӨНХИЙЛӨН ЗАХИРАГЧИЙН 2024 ОНЫ
САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАНД
ХИЙСЭН АУДИТЫН ХУРААНГУЙ ТАЙЛАН**

АУДИТЫН КОД: БӨА-2025/001/НА-СТА-ТЕЗ

2025 ОН

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг
Утас/Факс: (976) 7042-2954
E-mail: bayanulgi@audit.gov.mn

АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГА
Е.ЗАНГАР ТАНАА

2025.04.01 № 434
танай _____-ны № _____-т

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.4-д заасны дагуу Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний үзэж байгаагаар хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт тайлбарласан зүйлсийн үр нөлөөг эс тооцвол Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, тайлант жилийн эцсээрх тэдгээрийн санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу бүхий л материаллаг байдлын үүднээс үнэн зөв толилуулсан байна.

Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан.Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

1. "Суат" ХХК-ны урт хугацаат зээлийн төлбөрт орон нутгийн төсвөөс төлсөн 430.5 сая төгрөгийн авлагаас эргэн төлөлт хийгдээгүй, он дамжсан 250.4 сая төгрөгийн төлөгдөх эсэх нь тодорхойгүй авлагыг тайлагнасан.

2. Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийтдээ 2,085.4 сая төгрөгийн материаллаг дүнтэй зөрчил илэрсэн зэрэг зөрчлүүд нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс давсан бөгөөд дангаар буюу нийт дүнгээрээ санхүүгийн тайланд материаллаг нөлөөтэй боловч өргөн тархаагүй байна.

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3 дахь хэсгийн 6.3.2, 6.4 дэх хэсгийн 6.4.1, 16 дугаар зүйлийн 16.5 дахь хэсгийн 16.5.5, 41 дүгээр зүйлийн 41.1 дэх хэсгийн 41.2.3, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1 дэх хэсгийн 4.1.3, 5 дугаар зүйлийн 5.1, 5.1.3, 5.1.4, 26 дугаар зүйлийн 26.1 дэх

832502000360

заалтуудтай нийцээгүй бөгөөд санхүүгийн тайлагналын толилуулга, иж бүрэн байх, эрх ба үүрэг, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нь 2024 онд 80,779.0 сая төгрөгийн батлагдсан төсвөөр ажиллаж, гүйцэтгэлээр 70,758.5 сая төгрөг зарцуулж, 87.5 хувийн гүйцэтгэлтэй гарсан. Орон нутгийн суурь орлогод 39,825.8 сая төгрөг төлөвлөгдсөнөөс гүйцэтгэлээр 36,463.2 сая төгрөг төвлөрүүлж, төлөвлөгөө 8.4 хувиар тасарсан байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Бусад асуудлын хэсэг

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

ЖАЙГУЛ

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2023 оны 12-р сарын 31	2024 оны 12-р сарын 31
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	18,088,626.00	18,813,558.70
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	9,334,402.20	9,270,720.50
33	АВЛАГА	6,562,053.40	6,769,063.40
34	УРЬДЧИЛГАА	42,139.70	44,126.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	2,007,604.70	2,591,788.70
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	142,426.00	137,860.10
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	109,319,222.40	125,362,537.40
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	109,319,222.40	125,362,537.40
39200	Биет хөрөнгө	100,614,761.40	116,616,410.10
39300	Биет бус хөрөнгө	8,704,461.00	8,746,127.30
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	127,407,848.40	144,176,096.10
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	6,550,574.60	9,297,381.30
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	3,661,495.70	6,728,573.50
41200	Богино хугацаат зээлийн өглөг	396,586.40	568,838.60
41300	Өглөг	2,998,843.60	6,159,734.90
41400	Урьдчилж орсон орлого	266,065.60	-
42	УРТ ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	2,889,079.00	2,568,807.70
42200	Урт хугацаат зээл	2,889,079.00	2,568,807.70
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	120,857,273.70	134,878,714.80
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	120,857,273.70	134,878,714.80
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	37,819,469.10	38,987,297.68
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	68,003,231.10	80,814,563.42
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	15,034,573.50	15,076,853.70
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	127,407,848.40	144,176,096.10

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2023 оны 12-р сарын 31	2024 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	113,026,356.60	110,218,235.40
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	18,936,837.20	33,641,224.40
110	Орлогын албан татвар	15,150,007.40	29,087,250.00
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	15,762,459.10	30,049,956.00
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(1,135,772.40)	(1,684,958.20)
1103	ААН-ын орлогын албан татвар	523,320.60	722,252.20
113	Хөрөнгийн албан татвар	1,499,596.60	1,690,121.60
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	2,287,233.20	2,863,852.90
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	61,588,224.00	64,786,623.21
120	Нийтлэг татварын бус орлого	38,886,718.40	31,238,998.91
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	22,701,505.60	33,547,624.30
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	32,501,295.40	11,790,387.70
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	50,641,265.70	76,189,003.60
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	50,641,265.70	76,189,003.60
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	49,683,972.50	74,316,162.70

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитын тайлан

2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	11,505,119.90	19,913,126.40
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	1,420,621.50	2,623,783.50
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	968,308.90	14,271,403.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	898,514.20	1,181,040.40
2105	Нормативт зардал	447,324.60	522,822.50
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	255,731.70	507,170.00
2107	Томилолт, зочны зардал	275,651.00	320,290.60
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,698,507.00	7,172,751.60
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	29,214,193.80	27,803,774.80
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	957,293.20	1,872,840.90
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	-
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	62,385,090.90	34,038,027.00
IV	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	-	-
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	34,821,985.00	22,378,287.40
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	27,563,105.90	11,650,944.48

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн	Цөөнхийн хувь оролцоо	Нийт цэвэр хөрөнгө/өмч
1	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	92,491,722.30	-	92,491,722.30
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	(681,885.50)	-	(681,885.50)
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	91,809,836.90	-	91,809,836.90
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	-	-	-
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	1,484,331.00	-	1,484,331.00
9	Тайлант үеийн үр дүн	27,563,105.90	-	27,563,105.90
10	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	120,857,273.70	-	120,857,273.70
11	2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	120,857,273.70	-	120,857,273.70
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	1,160,387.80	-	1,160,387.80
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	122,017,661.60	-	122,017,661.60
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	42,280.20	-	42,280.20
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	1,167,828.56	-	1,167,828.56
19	Тайлант үеийн үр дүн	11,650,944.48	-	11,650,944.48
20	2024 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	134,878,714.80	-	134,878,714.80

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2023 оны 12-р сарын 31	2024 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	95,086,044.80	101,816,782.00
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	18,622,119.50	33,641,224.40
110	Орлогын албан татвар	14,835,289.70	29,087,250.00

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитын тайлан

1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	15,762,459.10	30,049,956.00
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(1,135,772.40)	(1,684,958.20)
1103	ААН-ын орлогын албан татвар	208,602.90	722,252.20
113	Хөрөнгийн албан татвар	1,499,596.60	1,690,121.60
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	2,287,233.20	2,863,852.90
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	740,260.70	795,307.20
1181	Газрын төлбөр	291,557.00	469,417.40
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	1,255,415.50	1,599,128.30
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	43,962,731.90	56,569,339.40
120	Нийтлэг татварын бус орлого	21,261,226.30	23,021,715.00
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	22,701,505.60	33,547,624.30
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	32,501,193.50	11,606,218.20
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	51,344,672.50	71,471,642.60
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	51,344,672.50	71,471,642.60
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	50,387,379.20	69,598,801.70
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	13,593,503.50	22,565,231.40
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	2,166,744.70	3,435,054.40
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	1,246,843.90	14,015,056.10
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	2,383,924.30	2,497,961.50
2105	Нормативт зардал	436,446.50	515,790.70
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	264,368.40	466,501.20
2107	Томилолт, зочны зардал	268,204.40	304,581.30
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,580,828.50	5,824,663.30
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	24,446,515.10	19,973,961.80
212	ТАТААС	-	-
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	957,293.20	1,872,840.90
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	43,741,372.40	30,345,139.40
IV	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (IV)	-	-
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	40,750,722.90	30,236,568.90
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	40,750,722.90	30,236,568.90
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	40,750,722.90	30,236,568.90
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	(40,750,722.90)	(30,236,568.90)
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	(373,320.60)	(172,252.20)
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	373,320.60	172,252.20
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	2,617,328.80	(63,681.70)
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	6,717,073.40	9,334,402.20
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	9,334,402.20	9,270,720.50

3. АУДИТЫН ТАЙЛАН

3.1 Үндсэн мэдээлэл

3.1.1 Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, 20 дугаар зүйлийн 20.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.4-т заасныг тус тус үндэслэн Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд аудит хийв.

3.1.2 Аудитын зорилт хамрах хүрээ

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг УСНББОУС, СТОУС, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалд нийцүүлэн үнэн зөв илэрхийлсэн эсэхэд дүгнэлт гаргаж, үндэслэлтэй баталгаагаар хууль тогтоох байгууллагыг хангахад энэхүү аудитын зорилт чиглэсэн.

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан иж бүрэн бөгөөд үнэн зөв болохыг тодорхойлсон батламж мэдэгдэл, тайлбар, нэмэлт тодруулгуудад Аудитын олон улсын стандарт, Төрийн аудит MNS 6817-4:2020 Санхүүгийн аудитын зарчимд заасны дагуу аудитын горим, сорилыг төлөвлөж, хэрэгжүүлсэн.

Төрийн аудитын газар нь Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд аудит хийж, дүгнэлт гаргахын өмнө Төрийн аудитын тухай хууль болон Төсвийн тухай хуулийн дагуу төсвийн захирагчид, орон нутгийн тусгай сангууд, орон нутгийн өмчит, тэдгээрийн оролцоотой хуулийн этгээдийн 2024 оны санхүүгийн тайланд аудит хийж, дүгнэлт гаргасан болно.

3.1.3 Аудитын арга зүй

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан материаллаг хэмжээний алдаатай илэрхийлэгдээгүй гэсэн үндэслэлтэй баталгаа олж авахын тулд санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг бэлтгэхэд баримталсан бодлого, зарчмыг үнэлж, санхүүгийн тайлангийн батламж мэдэгдлүүдийг үндсэн шалгуур болгон хяналтын сорил, шинжилгээний горим гүйцэтгэж, түүврээр ажил гүйлгээ, тооцооллыг давтан шалгаж үнэлгээ өгөв.

Төрийн аудитын байгууллагаас 2024-2025 онд гүйцэтгэх аудитад баримтлах ерөнхий чиглэл, мөн санхүү, төсөв, нийтийн өмчтэй холбоотой хууль тогтоомж болон бусад эрх зүйн актын хэрэгжилт, тэдгээрийн нийцэл зэрэг асуудлуудыг тусгайлан авч үзэж, үр дүнг тайланд тусгасан.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Д.Назгүл, аудитор Б.Үүрийнтуяа, Ж.Назгүл, Х.Еркебулан, нар гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Женисбек, дарга, тэргүүлэх аудитор Ж.Айгүл нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг 2025 оны 3 дугаар сарын 31-ний өдрийн №1-01/451 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.1.4 Материаллаг байдлын түвшин

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд төсвийн байгууллага, төрийн сан, орон нутгийн тусгай сан, орон нутгийн өмчит, тэдгээрийн

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитын тайлан

оролцоотой хуулийн этгээдийн санхүүгийн тайланг нэгтгэсэн тул материаллаг байдлын түвшнийг төлөвлөлтийн үе шатанд Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн үр дүнгийн нэгтгэсэн тайлангийн нийт зардал 50,641.3 сая төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 506.4 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг 70 хувиар буюу 354.5 сая төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж, шинэчлэн тогтоох шаардлагатай гэж үзсэн.

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангаар нийт зардал 25,547.7 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн тул гүйцэтгэх шатанд материаллаг байдлыг санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 76,189.0 сая төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 761.9 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг 70 хувиар буюу 533.3 сая төгрөгөөр шинэчлэн тогтоосон.

3.2 САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГ НЭГТГЭХЭД БАРИМТАЛСАН АРГАЧЛАЛ, ЗАРЧИМ

Аймгийн Засаг дарга Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.2, 54.4 дэх заалтын дагуу Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг бэлтгэн, хуулийн хугацаанд Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлсэн.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дугаар тушаалаар баталсан “Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх заавар”-ын дагуу дараах байдлаар бэлтгэсэн байна. Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хамрагдсан байгууллагуудын хоорондын өр төлбөр, авлага, ажил гүйлгээний давхардсан дүнг төвлөрүүлэн захирагчийн тайлангаар 73,443.8 сая төгрөгөөр, ерөнхийлөн захирагчийн тайлангаар 25,258.9 сая төгрөгөөр нийт 98,702.8 сая төгрөгөөр тус тус устгах бичилт хийсэн. Устгах бичилтийн дүнг байгууллагын төрлөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харуулсан байна.
- Төсвийн байгууллага, орон нутгийн тусгай сан, төрийн сан, орон нутгийн өмчит, тэдгээрийн оролцоотой хуулийн этгээд гэсэн төрлөөр ангилан тайлагнасан байна.
- Засгийн газрын 2023 оны 312 дугаар тогтоолыг үндэслэн аймгийн Засаг даргын 2024 оны А/629 дүгээр захирамжаар аймгийн Худалдан авах ажиллагааны газрын бүтэц орон тоог шинэчлэн баталсан байна. Тайлант онд аймгийн төвд Ерөнхий боловсролын сургууль 1, Хүүхдийн цэцэрлэг 6 нийтдээ 7 төсөвт байгууллага нэмэгдсэн байна.

3.2.1 Тайланг илэрхийлсэн мөнгөн нэгж

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан болон тодруулгыг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.2 дахь хэсэгт заасны дагуу үндэсний мөнгөн тэмдэгт төгрөгөөр илэрхийлжээ.

3.2.2 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн бүтэц, бүрэлдэхүүн

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн яамны “Э-тайлан” программаар нэгтгэн гаргасан бөгөөд дараах бүрэлдэхүүн хэсэгтэй байна.

А. Үндсэн тайлан	Б. Байгууллагын төрлөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан	В. Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн тайлбар,

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитын тайлан

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан	Байгууллагын төрлөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан	НББ-ийн бодлого, зарчим 3-20 дугаар тодруулгууд
Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан	Байгууллагын төрлөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан	1а, 1б, 2а, 2б тодруулга
Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	Байгууллагын төрлөөрх нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	
Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	Байгууллагын төрлөөрх нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	

3.3 АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАНГИЙН ТАЛААР

3.3.1 Санхүүгийн байдлын нэгтгэсэн тайлан

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар нийт хөрөнгө болон өр төлбөр, цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн 144,483.9 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 13.4 хувиар нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт №1. Нийт хөрөнгө ба нийт өр төлбөр, цэвэр хөрөнгө/өмч

Тайлангийн үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/сая төгрөгөөр/	
			Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	18,088.6	19,121.4	1,032.7	13.2
Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	109,319.2	125,362.5	16,043.3	86.8
Нийт хөрөнгийн дүн	127,407.8	144,483.9	17,076.0	100.0
Нийт өр төлбөр	6,550.6	9,605.2	3,054.6	51.7
Цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	120,857.3	134,878.7	14,021.4	48.3
Өр төлбөр, цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	127,407.8	144,483.9	17,076.0	100.0

Эх сурвалж: Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Хүснэгтээс харахад мөнгөн хөрөнгө, авлага, бараа материал, нөөцийн бараа, үндсэн хөрөнгө, өр төлбөр, засгийн газрын хувь оролцоо данснуудад өмнөх оны үзүүлэлтээс нөлөө бүхий өөрчлөлт гарсан байна.

Нийт хөрөнгө өмнөх оноос 17,076.0 сая төгрөгөөр өсөхөд тайлант онд УТХО болон ОНХО, аймаг сумын ОНХС-гаар бэлтгэгдсэн хөрөнгө нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

3.3.2 Санхүүгийн үр дүнгийн нэгтгэсэн тайлан

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангаар үйл ажиллагааны нийт үр дүн 11,650.9 сая төгрөгийн эерэг үзүүлэлттэй гарсан байна. Үүнд:

Төсөвт байгууллагын үйл ажиллагааны үр дүн 12,390.3 сая төгрөг, төрийн сангийн үйл ажиллагааны үр дүн 12.6 сая төгрөгийн төгрөгийн эерэг /орлого нь зардлаасаа их/ үзүүлэлттэй гарсан байна. Төсөл сангийн үйл ажиллагааны үр дүн -429.5 сая төгрөг, Төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд -322.5 сая төгрөг буюу хасах /зардал нь орлогоосоо их/ үзүүлэлттэй байна.

3.3.3 Цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн нэгтгэсэн тайлан

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн нэгтгэсэн тайлангаар Засгийн газрын хувь оролцоо 11,024.1 сая төгрөгөөр өссөн, тайлант үеийн үр дүн -15,912.2 сая төгрөгөөр буурсан байна.

3.3.4 Мөнгөн гүйлгээний нэгтгэсэн тайлан

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитын тайлан

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны мөнгөн гүйлгээний нэгтгэсэн тайланд мөнгөн орлого 101,816.8 сая төгрөг, зарлага 71,471.6 сая төгрөг, үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ 30,345.1 сая төгрөгийн эерэг үзүүлэлттэй илэрхийлсэн байна.

4.8 ТӨСВИЙН ЕРӨНХИЙЛӨН ЗАХИРАГЧИЙН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН БОЛОН ХАРЬЯА БАЙГУУЛЛАГУУДЫН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНД ХИЙСЭН АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

ТЕЗ-ийн харьяа орон нутгийн төсвийн шууд захирагч, аж ахуй нэгж, төвлөрүүлэн захирагчдын санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн талаар:

Аудитад Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 42 төсвийн байгууллага, 28 тусгай сан /ОНХС, ХХС/, орон нутгийн өмчит аж ахуйн 4 нэгж, 14 сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагч, нийт 88 байгууллага, нэгжийн санхүүгийн тайлан хамрагдсан байна. ТЕЗ-ийн санхүүгийн тайлангийн нэгтгэлд ороогүй аймгийн Барилга захиалагчийн албаны санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулж үзсэн.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудаас 32 байгууллага, нэгжийн санхүүгийн тайланд дүгнэлт гаргаж, сумдын ИТХ, Орон нутгийн өмчийн газар, Худалдан авах ажиллагааны газар, Орон нутгийн олон нийтийн радио телевиз, Сум дундын ойн анги, Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба, Асрамжийн газар, Хот тохижуулах алба, Өрхийн Эрүүл мэндийн төвүүд, Нийгмийн халамжийн сан, аймаг, сумын Орон нутгийн хөгжлийн сан, сумын Хоршоо хөгжүүлэх сан, орон нутгийн өмчит 2 газар, бүгд 56 байгууллага, нэгжийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулж баталгаажуулсан.

Аудитаар 17 байгууллагын санхүүгийн тайланд “өөрчлөлтгүй”, 15 байгууллагын санхүүгийн тайланд “хязгаарлалтай” дүгнэлт өгсөн.

Хүснэгт №15 . Өөрчлөлттэй дүгнэлт өгсөн төсвийн шууд захирагч, аж ахуй нэгж, төвлөрүүлэн захирагчид

1 Аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	9 Ногооннуур сумын Засаг дарга
2 Ногооннуур сумын Засаг даргын тамгын газар	10 Сагсай сумын Засаг дарга
3 Улаанхус сумын Засаг даргын тамгын газар	11 Толбо сумын Засаг дарга
4 Цагааннуур тосгоны захирагчийн алба	12 Улаанхус сумын Засаг дарга
5 Цахилгаан шугам сүлжээний газар	13 Цагааннуур тосгоны Захирагч
6 Алтай сумын Засаг дарга	14 Цэнгэл сумын Засаг дарга
7 Буянт сумын Засаг дарга	15 Өлгий сумын Засаг дарга
8 Дэлүүн сумын Засаг дарга	

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн харьяа байгууллагуудын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар нийтдээ 15,169.5 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрч, үүнээс 5,777.0 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 93.5 сая төгрөгийн зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 3,901.5 сая төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага, 5,359.3 сая төгрөгийн зөрчилд зөвлөмж өгч, албан үүргээ хангалтгүй биелүүлсэн 4 албан тушаалтанд 38.1 сая төгрөгийн сахилгын шийтгэл оногдуулах албан шаардлага хүргүүлсэн.

Орон нутгийн төсвийн шууд захирагчдын санхүүгийн тайлангийн аудитаар:

Аудитад 42 төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайлан хамрагдсанаас 16 төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайланд дүгнэлт гаргаж, 26 төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулан баталгаажуулсан. Аудитаар “өөрчлөлтгүй” дүгнэлт 12, хязгаарлалттай 4 /аймгийн ИТХ, Ногооннуур, Улаанхус сумын ЗДТГ, Цагааннуур тосгоны захирагчийн алба/ дүгнэлт өгсөн.

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитын тайлан

ТШЗ-ийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 12,541.4 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс аудитын явцад 5,164.5 сая төгрөгийн алдааг залруулан, 93.5 сая төгрөгийн зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 2,594.3 сая төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага, 4,650.9 сая төгрөгийн зөрчилд зөвлөмж өгч, албан үүргээ хангалтгүй биелүүлсэн 3 албан тушаалтанд 38.1 сая төгрөгийн сахилгын шийтгэл оногдуулах албан шаардлага хүргүүлсэн.

Төрийн болон орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгжийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар:

Аудитад 4 орон нутгийн өмчийн газрын санхүүгийн тайлан хамрагдаж, 2 аж ахуйн нэгжийн санхүүгийн тайланд дүгнэлт гаргаж, 2 аж ахуйн нэгжийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулсан. “Суат” ХХК-ны санхүүгийн тайланд “өөрчлөлтгүй” дүгнэлт, ЦШСГ-ын санхүүгийн тайланд “хязгаарлалттай” дүгнэлт өгч, “Хала өркени” ОНӨААТҮГ, Барилга захиалагчийн албаны санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулсан.

Аж ахуйн нэгжүүдийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 1,750.4 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс аудитын явцад 7.7 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 1,307.1 сая төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага, 435.6 сая төгрөгийн зөрчилд зөвлөмж өгч, албан үүргээ хангалтгүй биелүүлсэн 1 албан тушаалтанд сахилгын шийтгэл оногдуулах албан шаардлага хүргүүлсэн.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар:

Аудитад 14 сумын ТТЗ-ийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан хамрагдсан. Үүнээс Алтанцөгц, Баяннуур, Бугат, Булган сумын ТТЗ-ийн санхүүгийн тайланд “өөрчлөлтгүй” дүгнэлт, Алтай, Буянт, Дэлүүн, Ногооннуур, Сагсай, Толбо, Улаанхус, Цэнгэл, Цагааннуур тосгон, Өлгий сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайланд “хязгаарлалттай” дүгнэлт өгсөн.

Аудитаар нийт 877.7 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс аудитын явцад 604.8 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 272.9 сая төгрөгийн зөрчилд зөвлөмж өгсөн байна.

ТЕЗ-ийн харьяа Боловсрол, Эрүүл мэнд, Соёлын салбарын байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын дүнгийн талаар:

Боловсролын салбарын 99 төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайланд аудит хийснээс 62 төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайланд дүгнэлт гаргаж, 37 төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулан баталгаажуулсан. Аудитаар өөрчлөлтгүй дүгнэлт 59, хязгаарлалттай 3 /Дэлүүн, Цэнгэл сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль, Өлгий сумын хүүхдийн 2 дугаар цэцэрлэг/ дүгнэлт өгсөн.

Боловсролын салбарын байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 39,999.1 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс аудитын явцад 30,703.4 сая төгрөгийн алдааг залруулан, 64.4 сая төгрөгийн зөрчилд 20 төлбөрийн акт, 3,045.7 сая төгрөгийн зөрчилд 93 албан шаардлага, 6,185.5 сая төгрөгийн зөрчилд 134 зөвлөмж, албан үүргээ хангалтгүй биелүүлсэн 11 албан тушаалтанд сахилгын шийтгэл оногдуулах албан шаардлага хүргүүлсэн.

Эрүүл мэндийн салбарын 17 төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайланд аудит хийснээс 6 төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайланд дүгнэлт гаргаж, 11 төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулан баталгаажуулсан. Аудитаар өөрчлөлтгүй дүгнэлт 10, хязгаарлалттай 1 /Дэлүүн сумын Эрүүл мэндийн төв/ дүгнэлт өгсөн.

Эрүүл мэндийн салбарын байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 5,953.1 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс аудитын явцад 3,770.1 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 19.5 сая төгрөгийн зөрчилд 7 төлбөрийн акт, 1,500.5 сая төгрөгийн зөрчилд 9

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитын тайлан

албан шаардлага, 663.0 сая төгрөгийн зөрчилд 19 зөвлөмж, албан үүргээ хангалтгүй биелүүлсэн 1 албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулах албан шаардлага хүргүүлсэн.

Соёлын салбарын 19 төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайланд аудит хийснээс 1 төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайланд дүгнэлт гаргаж, 18 төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулан баталгаажуулсан.

Соёлын салбарын байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 549.1 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс аудитын явцад 225.0 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 8.6 сая төгрөгийн зөрчилд 9 төлбөрийн акт, 68.2 сая төгрөгийн зөрчилд 5 албан шаардлага, 247.2 сая төгрөгийн зөрчилд 17 зөвлөмж өгсөн.

4.9 САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА, ЗӨРЧИЛ, ЗАЛРУУЛГА

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд залруулга хийгдээгүй.

5.1 АУДИТЫН ДҮГНЭЛТ

1. Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаарх авлага өмнөх оноос 514.8 сая төгрөгөөр өссөн нь төрийн сан, ОНӨҮГ-ын авлага нөлөөлсөн байна.
2. Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаарх өглөг өмнөх оноос 3,054.6 сая төгрөгөөр өссөн нь төсөвт байгууллагын өглөг нэмэгдсэнтэй холбоотой байна.
3. Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар дуусаагүй барилга, байгууламж дансанд аймгийн Асрамжийн газрын ашиглалтад ороод 2 жил болсон барилгыг барилга, байгууламжийн дансанд бүртгэж аваагүй байна.
4. Өмнөх оны аудитаар өгсөн зөвлөмж, албан шаардлага бүрэн хэрэгжээгүй байна.

5.2 АУДИТЫН ЗӨВЛӨМЖ

I. АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГА-Д:

1. Орон нутгийн төсвөөс “Суат” ХХК-нийн урт хугацаат зээлийн төлбөрт төлсөн тооцооны авлагыг барагдуулах арга хэмжээ авах;
2. Аймгийн Төсвийн ерөнхийлөгчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд олон жил он дамжин бүртгэгдэж байгаа төлөгдөх эсэх нь тодорхойгүй авлага, Өлгий сумаас аймагт төвлөрүүлэх тэгшитгэлийн авлагыг шийдвэрлэх арга хэмжээ авах;
3. Аймгийн ИТХ-ын шийдвэрээр татан буугдсан “Жана-Өлке” ОНӨААТҮГ-ын 306.3 сая төгрөгийн өр төлбөрийг программын шинэчлэлтэй холбоотой хаалтын бичилт хийж, балансаас гадуур бүртгэснийг Аймгийн Засаг даргын дансанд өр төлбөрөөр бүртгэх;

II. САНХҮҮ, ТӨРИЙН САНГИЙН ХЭЛТСИЙН ДАРГА-Д:

1. ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн зөрчилд өгсөн 93.5 сая төгрөгийн төлбөрийн актыг хугацаанд нь барагдуулах, 3,892.5 сая төгрөгийн албан шаардлага, 5,379.3 сая төгрөгийн зөвлөмжийн биелэлтэд хяналт тавьж, үр дүнг тайлагнаж ажиллах;

Дээрх зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор, зөвлөмжийн биелэлтийг 2025 оны 11 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлнэ үү.

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Аймгийн ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн аудитаар алдаа зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Аймгийн ИТХ	3	15,134.5			3	15,134.5	3	15,134.5				
СХДААлба	1	1,375.5			1	1,375.5	1	1,375.5				
ОНӨГазар	13	193,196.6			13	193,196.6	13	193,196.6				
Асрамжийн газар	2	597,827.7	2	597,827.70			2	597,827.7				
Алтай сумын ЗДТГ	9	355,831.7	3	170,597.70	6	185,234.0	9	355,831.7				
Алтай сумын ИТХ	2	26,565.1			2	26,565.1	2	26,565.1				
Улаанхус сумын ЗДТГ	5	178,755.2			5	178,755.2	5	178,755.2				
Улаанхус сумын ИТХ	2	76,935.4	1	70,335.40	1	6,600.0	2	76,935.4				
Бугат сумын ЗДТГ	3	46,020.4			3	46,020.4	3	46,020.4				
Сагсай сумын ЗДТГ	2	47,662.2			2	47,662.2	2	47,662.2				
Сагсай сумын ИТХ	1	21,628.8			1	21,628.8	1	21,628.8				
Дэлүүн сумын ЗДТГ	1	10,000.0			1	10,000.0	1	10,000.0				
Ногооннуур сумын ЗДТГ	2	62,362.9			2	62,362.9	2	62,362.9				
Ногооннуур сумын ИТХ	1	77,657.2			1	77,657.2	1	77,657.2				
Толбо сумын ЗДТГ	3	1,088,232.9			3	1,088,232.9	3	1,088,232.9				
Толбо сумын ИТХ	1	9,328.9			1	9,328.9	1	9,328.9				
Цагааннуур тосгоны захирагчийн алба	10	306,600.0			10	306,600.0	10	306,600.0				
Булган сумын ИТХ	1	9,993.6			1	9,993.6	1	9,993.6				
Баяннуур сумын ЗДТГ	1	18,250.0			1	18,250.0	1	18,250.0				
Баяннуур сумын ИТХ	4	4,640.6			4	4,640.6	4	4,640.6				
Жансая ӨЭМТөв	4	95,073.6			4	95,073.6	4	95,073.6				
Шипагер ӨЭМТөв	5	179,600.1	5	179,600.10			5	179,600.1				
Мейрим ӨЭМТөв	1	28,263.0			1	28,263.0	1	28,263.0				
Раушан ӨЭМТөв	3	158,050.7			3	158,050.7	3	158,050.7				
Бугат сумын ОНХС	1	3,500.0	1	3,500.00			1	3,500.0				
Бугат сумын ХХС	1	9,467.4	1	9,467.40			1	9,467.4				
Цэнгэл сумын ОНХС	1	1,230,080.2	1	1,230,080.20			1	1,230,080.2				
Толбо сумын ХХС	1	130,000.0			1	130,000.0	1	130,000.0				
Улаанхус сумын ОНХСан	1	182,466.2	1	182,466.20			1	182,466.2				
Орон нутгийн өмчийн "Суат" ХХК	1	7,732.6			1	7,732.6	1	7,732.6				
Баяннуур сумын ТТЗ	1	236,455.9			1	236,455.9	1	236,455.9				
Өлгий сумын ТТЗ	1	368,339.0			1	368,339.0	1	368,339.0				
Нийт дүн	88	5,777,027.9	15	2,443,875	73	3,333,153.2	88	5,777,027.9	-	-	-	-

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитын тайлан

Аймгийн ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган

төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс										
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн	
Аймгийн ИТХ	4	164,784.5	1	496.0	2	153,622.4	1	10,666.1					
Аймгийн ЗДТГ	6	172,978.5	1	19,579.4	2	109,846.0	3	43,553.1					
СХДААлба	2	7,646.7	1	4,046.7	1	3,600.0		-					
БОАЖ газар	2	26,129.5	1	726.0		-	1	25,403.5					
ОНӨГазар	1	1,422.2	1	1,422.2		-		-					
Худалдан авах ажиллагааны газар	1	2,849.4	1	2,849.4		-		-					
Нийгмийн халамжийн сан	1	63,678.0		-		-	1	63,678.0					
Асрамжийн газар	2	459,839.1		-	1	163,149.3	1	296,689.8					
ОНРТ	1	-		-		-	1	-					
Өлгий сумын ХТА	2	85,312.5	1	310.1	1	85,002.4		-					
Алтай сумын ЗДТГ	5	172,498.7	2	5,221.4	2	164,707.0	1	2,570.3					
Алтай сумын ИТХ	1	776.1	1	776.1		-		-					
Алтанцөгц сумын ЗДТГ	7	20,143.6	2	4,862.2	1	2,923.0	4	12,358.4					
Алтанцөгц сумын ИТХ	-	-		-		-		-					
Баяннуур сумын ЗДТГ	4	164,532.7		-		-	4	164,532.7					
Баяннуур сумын ИТХ	1	715.0		-		-	1	715.0					
Бугат сумын ЗДТГ	2	10,039.5	1	5,359.5	1	4,680.0		-					
Булган сумын ЗДТГ	2	2,835.6	1	2,835.6		-	1	-					
Буянт сумын ЗДТГ	1	3,698.5	1	3,698.5		-		-					
Буянт сумын ИТХ	1	957.0	1	957.0		-		-					
Өлгий сумын ЗДТГ	3	43,751.9	1	4,884.9	2	38,867.0		-					
Өлгий сумын ИТХ	9	133,893.4	3	12,043.7	2	107,319.0	2	14,530.7	2				
Улаанхус сумын ЗДТГ	7	133,614.6	2	3,430.0	4	86,952.0	1	43,232.6					
Улаанхус сумын ИТХ	1	958.2	1	958.2		-		-					
Сагсай сумын ЗДТГ	3	5,474.3	2	4,791.7		-	1	682.6					
Сагсай сумын ИТХ	2	14,411.0	1	911.0	1	13,500.0		-					
Цэнгэл сумын ИТХ	1	958.3	1	958.3		-		-					
Цэнгэл сумын ЗДТГ	1	3,922.2	1	3,922.2		-		-					
Дэлүүн сумын ЗДТГ	4	48,792.8		-	2	19,092.8	2	29,700.0					
Дэлүүн сумын ИТХ	1	500.0	1	500.0		-		-					
Ногооннуур сумын ЗДТГ	5	126,426.8	1	6,068.4	3	31,258.4	1	89,100.0					
Ногооннуур сумын ИТХ	4	63,943.6	1	613.7	2	13,211.2	1	50,118.7					
Толбо сумын ЗДТГ	2	16,264.4		-		-	2	16,264.4					
Толбо сумын ИТХ				-		-		-					
Цагааннуур тосгоны ЗА	7	175,806.4	1	1,281.7	1	12,332.9	5	162,191.8					
Жансая ӨЭМТөв	1	109,062.9		-		-	1	109,062.9					
Раушан өрхийн ӨЭМТөв	1	124,506.9		-		-	1	124,506.9					
Булган сумын ОНХС	1	44,000.0		-	1	44,000.0		-					
Өлгий сумын ОНХС	2	470,400.0		-	2	470,400.0		-					
Сагсай сумын ХХС	1	16,851.1		-		-	1	16,851.1					
Цэнгэл сумын ХХС	1	88,256.5		-		-	1	88,256.5					
Цэнгэл сумын ОНХС	1	60,000.0		-	1	60,000.0		-					
Дэлүүн сумын ОНХС	1	571,271.4		-	1	571,271.4		-					
Ногооннуур сумын ХХС	1	39,734.3		-	1	39,734.3		-					
Ногооннуур сумын ОНХС	3	170,565.0		-	2	134,000.0	1	36,565.0					
Буянт сумын ОНХС	2	13,500.0		-		-	2	13,500.0					
Буянт сумын ХХС	1	128,941.9		-	1	128,941.9		-					
Цагааннуур сумын ОНХС	1	11,000.0		-		-	1	11,000.0					
Орон нутгийн өмчийн "Суат" ХХК	1	150,146.4		-	1	150,146.4		-					
ЦШСГазар ОНӨААТҮГ	2	1,088,284.1		-	1	1,088,284.1		-	1				
Барилга захиалагчийн алба	1	68,673.3		-	1	68,673.3		-					
Алтай сумын ТТЗ	2	-		-		-	2	-					
Алтанцөгц сумын ТТЗ	1	-		-		-	1	-					
Баяннуур сумын ТТЗ	1	-		-		-	1	-					
Бугат сумын ТТЗ	1	-		-		-	1	-					
Буянт сумын ТТЗ	1	-		-		-	1	-					
Булган сумын ТТЗ	1	-		-		-	1	-					
Сагсай сумын ТТЗ	1	-		-		-	1	-					
Толбо сумын ТТЗ	2	272,879.9		-		-	2	272,879.9					
Улаанхус сумын ТТЗ	1	-		-		-	1	-					
Ногооннуур сумын ТТЗ	1	-		-		-	1	-					
Цэнгэл сумын ТТЗ	1	-		-		-	1	-					
Цагааннуур тосгоны ТТЗ	1	-		-		-	1	-					
Дэлүүн сумын ТТЗ	1	-		-		-	1	-					
Өлгий сумын ТТЗ	1	-		-		-	1	-					
НИЙТ ДҮН	133	5,557,628.5	32	93,503.7	40	3,765,514.8	58	1,698,610.0	3	-	-	-	-

Аймгийн ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудлын бүртгэл

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс							
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил										
Алтай сумын ИТХ	1	11,471.0					1	11,471.0		
Алтай сумын ЗДТГ	1	38,154.7							1	38,154.7
Сагсай сумын ЗДТГ	1	75,510.0					1	75,510.0		
Буянт сумын ЗДТГ	1	22,000.0					1	22,000.0		
Толбо сумын ЗДТГ	1	18,004.6					1	18,004.6		
Аймгийн ЗДТГ	1	2,558,876.6					1	2,558,876.6		
Толбо сумын ИТХ	1	13,962.6					1	13,962.6		
Асрамжийн газар	1	9,011.5			1	9,011.5				
ХТАлба	1	242,825.9					1	242,825.9		
Аймгийн ИТХ	1	18,145.1					1	18,145.1		
СХДАА	1	41,069.1					1	41,069.1		
Өлгий сумын ИТХ	1	126,964.4			1	126,964.4				
Улаанхус сумын ХХС	1	100,000.0					1	100,000.0		
Буянт сумын ОНХС	1	73,300.0					1	73,300.0		
Цэнгэл сумын ОНХС	1	-					1			
Цагааннуур тосгоны ОНХС	1	50,000.0					1	50,000.0		
Орон нутгийн өмчийн "Суат" ХХК	1	435,550.7					1	435,550.7		
Нийт дүн	17	3,834,846.2	-	-	2	135,975.9	14	3,660,715.6	1	38,154.7